

VECKOBLADET

2022:20

220610

48:e årgången

Snart är det sommarlov

Nästa vecka kommer VB med vårens sista nummer.

Friday for Future alla fredagar

För att följa initiativet startat av Greta Thunberg strejkar vi tillsammans med tusentals människor över hela världen varje fredag.

Samlade av nätverket "Fridays for Future" (kort FFF) så demonstrerar vi för klimaträttvisa och för att världens makthavare ska ta sitt ansvar i att genomföra den.

Alla är välkomna att delta och vi är i dagsläget en härlig grupp som ses på Stortorget varje fredag för att strejka och prata klimat.

Stadsdelsfesten på Klostergården

Stadsdelsfesten på Klostergården med Sommarlund och LKF på onsdag den 15/6

[Affisch »](#)

Stölden från kommunala skolor fortsätter

Som väntat valde de blåbruna med SD i spetsen att avslå socialdemokraternas förslag att öka stödet för de kommunala skolorna så de klarar de ökade kostnader som orsakas av friskolor. Som alltid fick skolkoncernernas vinstintresse gå före. Sydsvenskan presenterade förra veckan en undersökning som visar hur mycket extra pengar friskolorna kostar de skånska kommunerna, pengar som hamnar i fickorna hos skolkoncernernas aktieägare. Kom ihåg det!

Rapport från riksdagen: Misstroende-omröstningen och församringar i LAS

Vi kämpar på i riksdagen med att få klart alla de ärenden, debatter och voteringar som är kvar innan sommaren - och innan den här mandatperioden tar slut.

Morgan Johansson får sitta kvar. Foto: Stina Stjernkvist

Veckans stora grej var såklart omröstningen om riksdagens förtroende för justitieminister Morgan Johansson. Misstroendet lades fram av Sd, och fick stöd av Kd, M och L. Tillsammans har de 174 mandat i riksdagen, ett för lite för de 175 röster som krävdes för att fälla ministern och tvinga honom att avgå. Som ni säkert hörde i debatten inför omröstningen så hotade Magdalena Andersson med att hela regeringen skulle avgå om Johansson fälldes, vilket skulle leda till regeringskris, talmansrundor med partiledarna och hela alltet.

Vänsterpartiet valde att rösta gult, avstå i voteringen, precis som vi gjorde när den här regeringen tillsattes. Gult betyder i det här fallet att vi tolererar regeringen, men inte stödjer aktivt. Vänsterpartiet har ju medverkat till att fälla regeringen en gång under denna mandatperiod, men nu menar vi att Sverige inte skulle gynnas av en regeringskris just nu, när vi är så nära valet och det säkerhetspolitiska läget är så allvarligt. Att vi röstar gult betyder alltså inte att vi tycker att justitieministern gör ett bra jobb eller att vi tycker hans politik är framgångsrik, utan att vi inte vill medverka till politiskt kaos nu.

I veckan har det också varit partiledardebatter, både i TV4 och i riksdagen.

Riksdagsdebatterna är alltid sevärda, och ger en bra bild av partierna tycker är viktigast just nu. [Riksdagens partiledardebatt finns här.](#)

En viktig sakfråga i veckan har varit det slutgiltiga beslutet om församringarna i LAS, Lagen om anställningsstöd, eller "flexibilitet på arbetsmarknaden" som regeringen kallar det. Detta är en av de frågor som Vänsterpartiet har arbetat mest med under den här mandatperioden, en av de röda linjer vi satte upp redan efter valet 2018. Regeringen har tillsammans med C och L gjort stora församringar i arbetsrätten, vilket vi protesterar emot och såklart röstar emot. [Se debatten här](#) och läs debattartikel i [tidningen Arbetet här](#).

Hanna Gunnarsson (v), riksdagsledamot, Lund

Konsert med Klostergårdens ljud

Scenen var den ännu torrlagda botten på Klostergårdens plaskdamm. Där stod ungdomarna i Kulturskolans kammarorkester med sina stråkinstrument. På sluttningarna runt om samlades åhörarna. Eftermiddagssolen lyste från en blå himmel med några vita moln. De höga trädens nyutslagna grönska omgav oss.

Det var den 3 juni klockan 17. Nu skulle föreställningen **Att lyssna till staden** framföras, en experimentell konsert skapad av kompositören Ask Kaereby, konstnären Maj Hasager och de unga musikerna.

Konserten inleddes. Ungdomarna rörde stråkarna sakta och snabbt, knäppte med fingrarna på strängarna och knackade på instrumentens ljudlådor. De hade under några veckor fångat upp Klostergårdens ljud och återskapade dem nu på sina instrument. Publiken lyssnade till de egendomliga tonerna som samklangade med andra ljud som kunde höras under framförandet: ett barn som ropade, duvornas kutter i lönnen och bruset från ett Öresundståg långt borta.

Föreställningen omfattade också en ljudvandring genom Klostergården till de ställen där musikerna hade uppfångat konsertens ljud. Susande löv och fågelkvitter, en surfbräda, röster från en parkbänk, en kraxande kråka, fotsteg, ljud från kyrkan och Coop. Så var föreställningen slut. Deltagarna gick hemåt, funderande över vad de upplevt och deltagit i.

Det påminde mig om musikexperiment på Framnäs musikfolkhögskola i slutet av 1960-talet. En av skolans lärare, Sune Smedeby, var också kompositör. Han beundrade den amerikanske tonsättaren John Cage som verkade under 1960- och 70-talen och vilkens idéer fick stort inflytande.

Vid ett tillfälle lät Sune Smedeby skolans orkester framföra en helt ljudlös komposition. Musikerna satt orörliga på scenen med sina instrument. Publiken väntade, tystnad rådde, men snart började man uppfatta ljud, sedan prassel och mummel, någon hostade. John Cage ville genom tystnaden låta publiken upptäcka omvärldens ljudlandskap.

Karin medverkade vid presentationen av andra kompositioner av John Cage. Vid ett tillfälle var hennes roll att sitta stilla mitt i en fullsatt bänkrad medan skolorkestern spelade. Under ett känsloladdat violinsolo skulle hon hosta, resa sig och tvinga hela bänkraden att ställa sig upp medan hon trängde sig ut.

Det var ett påfrestande framträdande, men det blev länge ihågkommet och omdiskuterat. Dirigenten tyckte att det varit perfekt.

Karin skulle ha älskat föreställningen *Att lyssna till staden*. Musik är mer än bara toner, kommer att fotsätta och utvidgas.

Gunnar Stensson

P.S. Nu kan vi lyssna till barnens skrik och skratt medan fontänen sprutar i Klostergårdens plaskdamm.

Redan 1972 visste vi av Gunnar StenSSon

FN:s första klimatmöte i Stockholm 1972 summerade en rad problem som man hade börjat upptäcka under efterkrigstidens snabba tillväxt. Det handlade om gifter som DDT, PCB, atmosfärens ozonlager och andra miljöproblem som måste lösas. Det var egentligen alla överens om och flera av problemen lyckades man också lösa. De var begränsade, inte planetära.

Romklubbens rapport *Tillväxtens gränser* som utkom samma år var däremot oerhört kontroversiell. Den hade ett globalt perspektiv och fastslog att jordens resurser är begränsade och att varken efterkrigstidens snabba tillväxt, ökande energiuttag eller världsbefolkningens ökning kunde fortsätta. Begränsade resurser är oförenliga med ständig tillväxt

Det var något som varken företagarna, regeringarna eller konsumenterna ville höra. Rapportens resultat och slutsatser stred mot både nyliberalismen och socialismen.

Man glömmer lätt att också marxismen såg ökad tillväxt som en sorts naturlag. Problemet var inte tillväxten utan den allt ojämnare fördelningen som koncentrerade rikedomarna på allt färre människor. Men det skulle leda till revolution och omfördelning av rikedomarna.

Romklubbens rapport kritiserades från alla håll. Den stred mot den utvecklingstanke som dittills styrts historien. Och visst hade rapporten brister, bland annat på grund av att dåtidens mätinstrument var mindre utvecklade än senare tiders och många fakta fortfarande var okända. Men när man ett par decennier senare kontrollerade kurvorna och tillförde nya fakta som tillkommit visade det sig att slutsatserna var i stort sett riktiga.

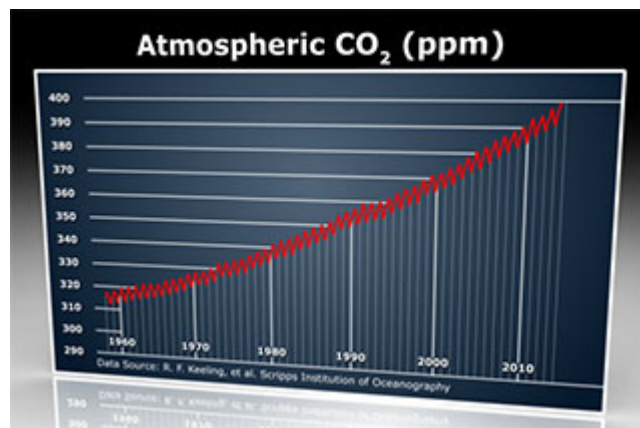
Tillväxten fortsatte och accelererade. 1987 sammanställde FN den så kallade *Brundtland-rapporten*. Den förnekade motsättningen mellan tillväxt och miljö. Nyckelordet som gjorde förnekelsen möjlig var ”hållbar”. Hållbar utveckling, hållbar tillväxt.

Företagarna, regeringarna och konsumenterna kunde andas ut. Det var alltså möjligt att fortsätta som tidigare genom att i alla lägen tillföra ordet ”hållbar”. Konsumtionen accelererade. Exploateringen accelererade. Nya elbilar av stål tillverkades. Man försäkrade att det snart skulle bli möjligt att tillverka kolfiberbilar. Hållbar utveckling.

När Parisavtalet antogs 2015 kunde man ingen längre blunda. Nu förstod alla att det handlade om hela planetens klimat. Utsläppen av växthusgaser ökar snabbt, med katastrofala konsekvenser. Det har de gjort ända sedan den industriella revolutionen för 250 år sedan. De senaste 70 åren har de registrerats i den så kallade Keeling-kurvan.

Atmosfären upphettas allt snabbare. Enligt Parisavtalet får ökningen inte överstiga 1,5 procent de närmaste decennierna. Annars blir konsekvenserna ohyggliga. Ökenspridning, havsuppvärmning, smältande isar i Arktis och Antarktis, stigande havsnivåer, försurning av världshaven, miljontals klimatflyktingar. Sådan är den värld nästa generation kan tvingas möta.

Man upptäckte också förekomsten av trösklar. Om de överskrids blir upphettning och andra katastrofer omöjliga att stoppa.

Keeling-kurvan

50+ mötet i Stockholm blev en sorts ickehändelse. Inga beslut togs. Uppmärksamheten i media var obetydlig. Den inriktades mot det oförutsedda och ohyggliga kriget i Ukraina. Svensk politik handlade om det brådstörtade Nato-inträdet. Partierna till höger jublade.

Men inte ens Nato-beslutet kunde de blåbruna partierna hålla fast vid mer än några dagar. Senaste veckan har de ägnat all sin energi åt att trakassera justitieminister Morgan Johansson för att han inte för en blåbrun politik. Sverigedemokraterna krävde triumferande en misstroendeförklaring och de tre andra partierna traskade efter. Jag är den vuxne i rummet, påstod en liten grimaserande figur som har ambitionen att bli statsminister.

Våra ändliga resurser slösas på förstörelsevapen. Krigsprofitörerna blir allt rikare. Vi tycks vara lika blinda som för 100 år sedan, för 70 år sedan, för 30 år sedan och för 15 år sedan. Men att vi inte ser verkligheten beror på att vi blundar.

P.S. EU-parlamentets stora klimatdag blev ett magplask. [SDS 9/6](#)

FNL och 1970-talets antiimperialism av Gunnar Stensson

Solidariteten med Vietnam var centrum i den globala antiimperialistiska rörelse som kulminerade under 1970-talet. Det var en optimistisk rörelse. Imperialismen skulle krossas och sedan hägrade en jämlik socialistisk värld. Det var de intensivaste åren i Karins och mitt liv. Här följer en koncentrerad, sammanfattning.

1971 avslöjade Pentagonrapporten USA:s lögner om Vietnamkriget. Jag använde den som underlag vid en stor debatt i Heleneholmskolans aula.

Nixon utvidgade kriget till Laos och Kambodja och öppnade USA:s förbindelser med Kina i den process som kallades pingpongpolitiken.

Den maoistiska rörelsen i Sverige, vars främsta förespråkare var Jan Myrdal, växte och tog ledningen i DFFG, de förenade FNL-grupperna. I själva verket var Kinas intressen motsatta Vietnam. Kina stödde Pol Pot och de röda khmererna i Kampuchea, nuvarande Kambodja.

När jag som Lunds ombud deltog i DFFG:s kongress i Eskilstuna 1972 förskräcktes jag över det grepp som KFML och maoisterna hade över FNL-grupperna. Samma inflytande fanns här, men i Lund dominerade linjen "Stöd Vietnam på dess egna villkor".

Strax före jul inledde Nixon terrorbombningen av Hanoi. Olof Palme jämförde den med nazisternas förintelseläger.

Jag bar FNL-märket i skolan, vilket jag normalt avstod från. Sara Lidman talade i det socialdemokratiska Ungdomens hus nära Triangeln i Malmö.

I Lund genomfördes en bred protestmanifestation annandag jul. FNL:s sånggrupp sjöng i domkyrkan och Karin talade. En moderat lokalpolitiker motdemonstrerade under parollen ”Bomba Hanoi!” Fler bomber fälldes i Vietnam än under hela andra världskriget.

I september 1973 genomfördes Pinochet-kuppen i Chile med stöd av USA. Anhängare till den demokratiska regeringen lastades på flygplan och kastades i havet.

Lunds FNL-grupp arrangerade en stor solidaritetsmanifestation i Svaneskolans aula. Huvudtalare var den amerikanska radikalismens ”grand old men” Leo Huberman och Paul M. Sweezy. Av en händelse befann de sig i Lund vid detta tillfälle. Det innebar en utvidgning av Lunds FNL-grupps solidaritets-politik vilket fördömdes av maoisterna.

Samma år avslöjade Folket i Bild/Kulturfront socialdemokraternas hemliga spionorganisation IB. Som alla andra blev jag mycket upprörd när jag förstod att flera kamrater liksom jag var utsatta för hemlig övervakning. Lunds FNL-grupp bjöd in Jan Guillou till ett möte i AF:s stora sal. Följande morgon blev han gripen av SÄPO.

I Lund ville vi bredda Vietnamsolidariteten genom att skapa en sorts enhetsfront mellan FNL-gruppen, Folket i Bild/Kulturfront, KFML och VPK. Vi skulle genomföra en gemensam demonstration 1 maj.

Hela vårterminen 1974 förhandlade jag för FNL-grupperna med företrädare för de andra partierna.

Vid de flesta sammanträdena, som normalt var förlagda till stadsbibliotekets studierum, företrädde VPK av Gunnar Sandin. Sedan tog Lars Bengtsson över. Det var mina första nära kontakter med VPK Lund.

VPK beslöt till slut att hoppa av enhetsfronten och i stället anordna en egen demonstration. Det innebar att vår demonstration blev övervägande maoistiskt präglad. Det var den största demonstrationen i Lund. Jag höll talet.

FNL-grupperna fick en begäran från Vietnams ambassad att publicera telegram från den vietnamesiska telegrambyrån för att motverka USA:s dominans. Lunds FNL-grupp fick uppgiften. Vietnams ambassad skickade den egna telegrambyråns telex till Lund och vi sammanställde en återkommande nyhetsrapport som hette Telex från Vietnam och sändes till alla FNL-grupper i Sverige. Det var en ganska arbetskrävande uppgift, men den ledde också till ökad kunskap och ökat förtroende

I USA växte motståndet mot Vietnam-kriget. I Lunds FNL-grupp fanns flera amerikanska desertörer. Watergateaffären hade länge försvagat USA och ledde 1974 till att Nixon tvingades avgå.

1974 adopterade Karin och jag en koreansk flicka som döptes till Johanna och blev en syster till Sara. Vi hade föregående år flyttat till Klostergården.

På våren 1975 invaldes jag i DFFG:s styrelse. Före valet genomfördes en omröstning som visade att jag var den styrelsekandidat som hade lägst förtroende i årets kongress.

USA förlorade Vietnamkriget och de sista trupperna flydde hals över huvud från Saigon till de amerikanska fartygen i hamnen. Helikoptrarna slängdes i havet.

FNL-gruppens sånggrupp hade repetitioner varje vecka och framträdde vid möten i hela södra Sverige. De följde noggrant krigets utveckling och blev mycket skickliga. Ofta talade Karin. Så småningom antog gruppen det vietnamesiska namnet Giai Phong, Befrielse.

De sammanställde en krönika om Vietnamkriget som bland annat framfördes i Lunds konsthall. En av medlemmarna, Kaya Ohlander, blev professionell och var länge medlem i Röda Bönor.

Jag stannade i DFFG:s styrelse till augusti 1976 men kunde inte förhindra maoisternas politik som kulminerade när en delegation från DFFG:s styrelse besökte Pol Pot i Kampuchea. Styrelsen bildade en solidaritetsorganisation för Kampuchea och överförde DFFG:s tillgångar dit.

I Lund tog Beppo Persson och jag initiativ till organisationen *Solidaritet med Vietnam* som fortsatte solidaritetsarbetet 10 år till. Vi brukade sammanträffa hos Tommy i ett av de gamla husen för järnvägsanställda vid Slöjdgatan. Vi arrangerade flera offentliga möten, bland annat med Anita Gradin, socialdemokratiskt statsråd, och Sven Öste, DN:s USA-korrespondent.

Vid årsskiftet 1978-79 befriade Vietnam Kampuchea från Pol Pots röda khmerer och avslöjade folkmordet. Vi arrangerade ett möte i Malmö där jag skulle debattera med Jan Myrdal, men han valde i sista stund att avstå.

Rätta gärna felaktigheter och tillför nya fakta i kommande nummer av VB.

Minnen av Finn Hagberg

Bild från Finns 80-års firande

Som VB kunde meddela i förra numret så har Finn avlidit. Vi har förstått att hans familj önskar hålla en mindre familjebegravning.

För VB var Finn en mycket viktig person. Han deltog både som redaktör och skribent under många år. För att friska upp minnet så kommer vi att återge några av hans texter.

Att välja är inte lätt, det finns hundratals, så den här veckan tackar jag Per Roijer för urvalet och återger två typiska Finn-skriverier som belyser både hans politiska resonerande stil och hans idrottsintresse.

Det svåra valet

Sent omsider har jag insett att jag levde min barn- och ungdom i Stockholm under en period som skulle kunna kallas stadstrafikens guldålder. Det var tiden kring andra världskriget då alla i huvudstaden gick, cyklade, åkte spårvagn eller tog trådbussen. Det fanns också en del hästar. Jag var god vän med mjölkutkörarens häst, så när den första bilen parkerade på Arbetaregatan tog jag en sten och krossade vindrutan. En av de få framsynta handlingar jag begått.

Anledningen till att jag berättar detta är att jag hamnat som suppleant i Lunds gatu- och trafiknämnd och därmed på olika sätt blivit varse hur svårt det är att driva en vettig trafikpolitik. Det är ett ständigt val mellan pest och kolera.

Ta det här med bussarna. De utspyr ju en stor mängd av giftiga dieselavgaser och bör därför egentligen inte finnas i tätbebyggda områden. Men bussarna är ju samtidigt de enda verkliga alternativen till bilarna, eftersom återinförandet av trådbussar av de flesta anses vara alltför utopiskt.

Diskussionerna kring om SJ-bussarna ska stå på Clemenstorget, i kvarteret Galten eller någon annanstans visar att alla ståndpunkter är felaktiga på någon väsentlig punkt. Anhopningen vid Galten skapar svåra problem i centrum. Clemenstorget kan låta bra, men vägen dit är lång för bussarna, som till stor del kommer från öster och väster - och dessutom tycks inte så många bussresenärer vilja byta till tåg. Att helt avstå från huvudterminal och i stället ha en massa ändhållplatser är inte alltför lockande, eftersom Lunds centrum trots allt är ganska litet.

Ett annat problem är om man ska bekämpa både bilismen och busstrafiken, eftersom de ju båda är miljöförstörande. Här anser jag dock att man måste göra ett val och konsekvent försöka öka fördelarna för dem som åker buss. Sedan får man arbeta för återinförandet av trådbuss, rening av dieselavgaser och mindre, kanske gasdrivna bussar. Och så mjölkhästar förstås!

Dan-Link och Scan-Link

Om järnvägar finns allt gott att säga, men den ståndpunkten tycks inte vara helt oproblematiske om man ska tro Vpk-Lund. Dess styrelse anser nämligen att Vpk i sitt förslag till "Näringspolitiskt program" inte tillräckligt tagit ställning mot alla fasta förbindelser mellan Sverige och Danmark. Vpk-Lund kan då inte tänka sig en järnvägstunnel mellan Helsingborg och Helsingör. Som skäl anges bland annat att en rad hamnar skulle utarmas. Gods skulle fraktas på tåg i stället för på båtar. Men detta motsägs å andra sidan av argument nummer två, nämligen att den fasta förbindelsen inte behövs då färjetrafiken på Dan-Link mellan Helsingborg och Köpenhamn redan uppfyller godstransportbehoven.

Ett annat argument, att genomströmningen av syrerikt vatten skulle förhindras av en tunnel är väl inte helt trovärdigt. Men idag när gröna vågen med all kraft väller

in över vpk dominerar miljöargumenten över allting annat. Om man vill rädda Östersjön sker det inte bäst genom att bekämpa tågtunnelbygget utan genom att minska kemikalieanvändningen i jordbruket och genom rening av fabriksutsläpp.

Att välja

Precis som man måste göra ett val mellan bussar och bilar måste man på längre sträckor välja mellan bilar och tåg. Tågen måste ges en positiv särbehandling, som det heter när man är partisk. Skandinavien och fastlandseuropen måste fås att tänka: - ah, det finns en fast tågförbindelse, då tror jag att jag lämnar bilen i garaget! Scan-Link ska enligt välunderrättade källor vara ett Volvoprojekt som går ut på att bilar och långtradare från Norge och Sveriges västkust lätt ska kunna ta sig ner till kontinenten. Iden i sig är sund om man i stället tänker i tågbanor ty Sverige behöver en närmare anknytning till Europas många kulturländer för att motverka inflytandet från USA. En tågresa är på många sätt bildande; man läser, samtalar, betraktar främmande vyer. Den goda elektriciteten förser loket med avgasfri energi. Ett sådant transportmedel måste vpk kämpa för, inte i onödan misstänkliggöra.

Men vpk Lunds intresse för hamnar och sjöfart är nytt och säkert välbehövligt. Frågan är väl ändå om vi som utpräglade landkrabbor har den rätta kompetensen. Jag kan till exempel mycket väl tänka mig att en järnvägstunnel mellan Sverige och Danmark inte på ett avgörande sätt påverkar sjöfartens kris.

Finn Hagberg

Lopp på långfredagen

Som trogna VB-läsare vet brukar vpk IF ordna motionslopp vid en del helger. Julafton springs Vilhelm Ekelundloppet mellan Eslöv och Lund och på nyårsafton Bugge-Wickselloppet upp mot Lineros kullar. Inga priser och anmälningavgifter förekommer. Man springer, går eller cyklar i maklig takt.

Ett liknande lopp instiftas nu på långfredagsmorgon och tillägnas persienkännaren och alkoholproblematikern Eric Hermelin, som tillbringade en stor del av sin tid på S:t Lars. Eftersom det är långfredag utgår loppet från domkyrkan och avslutas på Korsgatan. Vi springer via Rydes undergång, Rinnebäcksravinen, Värpinge och Höjeådal till S:t Lars, där det rastas. Stretching samt lärda samtal om persisk visdomslitteratur kan möjligen förekomma under denna paus.

Sedan springer vi utmed E66 mot Råbyvägen och vidare till ett hus på Korsgatan där konstnären GAN föddes. Kanske får vi saft och bullar här.

Samling utanför domkyrkan långfredag kl 09.00. Meddela gärna Finn Hagberg

---

Texterna är hämtade ur [VB nr 13 1987](#)

Global klimatstrejk 220603. Foto Marianne Sonnby Borgström

*Kerstin Johnsson, drivande i Stoppa utbyggnaden av E22, talade engagerat om de framgångar kampanjen haft.
De har fått Socialdemokraterna att ifrågasätta utbyggnaden.*

I demonstrationen deltog Polhemsskolans klimatgrupp

Lotti Rosenkvist, den outröttliga organisatören för Fridays for future inledde mötet

Uthållighetens orkester, Röda kapellet, spelade mellan talen

Saima Jönsson Fahoum slog takten i röda kapellet